

Vergaderjaar 2020–2021

35 874

Wijziging van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 in verband met regeling van het vereiste van goedkeuring bij wet van een koninklijk besluit tot verlenging als bedoeld in artikel VIII, derde lid, van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19

A

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR JUSTITIE EN VEILIGHEID¹, VOOR VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT², VOOR BINNENLANDSE ZAKEN EN DE HOGE COLLEGES VAN STAAT / ALGEMENE ZAKEN EN HUIS VAN DE KONING³ EN VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING⁴

Vastgesteld: 10 juli 2021

Het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel geeft de commissies aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

¹ Samenstelling:

Backer (D66), De Boer (GL) (voorzitter), Van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Rombouts (CDA), vac. (CU), Baay-Timmerman (50PLUS), Adriaansens (VVD), arbouw (VVD), Bezaan (PVV), De Blécourt-Wouterse (VVD), Dittrich (D66), Doornhof (CDA), Janssen (SP), Karimi (GL), Meijer (VVD), Nicolai (PvdD), Otten (Fractie-Otten) (ondervoorzitter), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Veldhoen (GL), Van Wely (Fractie-Nanninga), Nanninga (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Karakus (PvdA), Talsma (CU), Hiddema (FVD)

² Samenstelling:

GANZEVOORT (GL), GERKENS (SP), Van Dijk (SGP), Van Hattem (PVV), Oomen-Ruijten (CDA), Rombouts (CDA), Bredenoord (D66), Koole (PvdA), De Bruijn-Wezeman (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), Adriaansens (VVD) (voorzitter), Van der Burg (VVD), Dessing (FVD), Van Gorp (GL), Prast (PvdD), Van Pareren (Fractie-Nanninga) (ondervoorzitter), Prins (CDA), Vendrik (GL), Verkerk (CU), De Vries (Fractie-Otten), Van der Voort (D66), Keunen (VVD), Hermans (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Karakus (PvdA)

³ Samenstelling:

Kox (SP), Ganzevoort (GL), De Boer (GL), Van Hattem (PVV), Pijlman (D66), Rombouts (CDA), Schalk (SGP), Koole (PvdA), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), Bezaan (VVD), Van der Burg (VVD), Crone (PvdA), Dittrich (D66) (voorzitter), Doornhof (CDA), Frentrop (FVD), Meijer (VVD), Nicolai (PvdD) (ondervoorzitter), Rietkerk (CDA), Rosenmöller (GL), De Vries (Fractie-Otten), Keunen (VVD), Van der Linden (Fractie-Nanninga), Van Pareren (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Talsma (CU)

⁴ Samenstelling:

Atsma (CDA), De Boer (GL), Van Dijk (SGP), Pijlman (D66), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), arbouw (VVD), Bezaan (PVV), Crone (PvdA), Dessing (FVD), Geerdink (VVD), Janssen (SP), Kluit (GL), Van der Linden (Fractie-Nanninga), Meijer (VVD) (voorzitter), Moonen (D66), Nicolai (PvdD), Prins (CDA), Recourt (PvdA), Rietkerk (CDA), Vendrik (GL), Verkerk (CU), De Vries (Fractie-Otten), Van Pareren (Fractie-Nanninga), Raven (OSF), Karakus (PvdA) (ondervoorzitter)

De leden van de **VVD**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel over de verlengingsprocedures Tijdelijke wet maatregelen covid-19. Zij leggen de regering daarover graag nog enige vragen voor.

De leden van de fractie van de **ChristenUnie** hebben het wetsvoorstel met veel interesse gelezen. Zij hebben hier nog enkele vragen over.

De leden van de **SGP**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel. Zij maken graag van de gelegenheid gebruik om de regering hierover nog een enkele vraag te stellen.

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie merken op dat de voorgestelde delegatie onder het vereiste van goedkeuring bij wet kan worden gekenschetst als een «alles of niets procedure». Verwerping van het goedkeuringswetsvoorstel heeft tot gevolg dat de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (Twm) ophoudt te bestaan en er geen wettelijke maatregelen meer kunnen worden getroffen ter bestrijding van de covid-19-epidemie. Tijdens de behandeling van dit voorstel in de Tweede Kamer⁵ gaf de Minister van VWS aan dat mocht het voor het bestrijden van de covid-19-epidemie noodzakelijk zijn, de terugvaloptie de Wet publieke gezondheid (Wpg) is.

- Is de regering het met de leden van de VVD-fractie eens dat wanneer weer een beroep gedaan moet worden op de Wpg, de parlementaire betrokkenheid weer terug is bij af? Het doel van de Twm is immers het regelen van de democratische legitimatie en het bieden van waarborgen ter bescherming van grondrechten,
- iets waar de Wpg onvoldoende in voorziet.
- Met het vervallen van de Twm vervallen ook de desbetreffende ministeriële regelingen en het Tijdelijk besluit veilige afstand van rechtswege. Hoe lang denkt de regering nodig te hebben om indien nodig de vervallen regelingen weer om te zetten in noodverordeningen?
- De leden van de VVD-fractie vernemen ook graag of de veilige afstandsregel per noodverordening kan worden geregeld.

Na plaatsing van het koninklijk besluit (kb) in het Staatsblad dient onverwijld een voorstel van wet tot goedkeuring van het kb bij de Tweede Kamer te worden ingediend. Eerder heeft het parlement rondom het instellen van de avondklok op basis van de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag, te maken gehad met een soortgelijke constructie, waarbij ook onverwijld een voorstel van wet aan de Tweede Kamer moest worden gezonden. Voorts duurde de behandeling enige weken zo niet maanden.

- Hoe ziet de planning van de behandeling van het goedkeuringswetsvoorstel eruit, ervan uitgaande dat de wet door beide Kamers moet zijn aangenomen voor de ingangsdatum van de verlenging?
- Kan de regering aangeven wat het verschil is tussen de procedure «delegatie onder het vereiste van goedkeuring bij wet», zoals die is vastgelegd in de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag en de aan de orde zijnde procedure?

Met dit wetsvoorstel komt de in artikel VIII, vierde lid, van de Twm opgenomen voorhangprocedure voor het verlengingsbesluit te vervallen. De voorhang stelt de Eerste Kamer in de gelegenheid invloed uit te oefenen op de inhoud van de Twm. De Kamer heeft deze gelegenheid tot nu toe benut middels plenaire debatten en het aannemen van moties.

⁵ 1 Conceptverslag wetgevingsoverleg van 7 juli 2021

- Welke instrumenten heeft de Eerste Kamer nog om invloed uit te oefenen op de inhoud van de «gereedschapskist» (maatregelen die op grond van de Twm kunnen worden genomen) na het vervallen van de voorhang, anders dan de alles of niets optie ten aanzien van het verlengingsbesluit?

Vragen en opmerkingen van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie hebben begrepen dat als de Eerste Kamer dit wetsvoorstel verwerpt daarmee ook een einde komt aan de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (Twm) en dat de regering voor de bestrijding van de pandemie dan terug moet vallen op de Wet publieke gezondheid (Wpg). Zij vragen of deze interpretatie juist is.

Vragen en opmerkingen van de SGP-fractie

Het zal de regering niet onbekend zijn dat de leden van de SGP-fractie zeer hechten aan een deugdelijke juridische onderbouwing van de coronamaatregelen. Het betreft immers een inperking van grondrechtelijke vrijheden zonder precedent. Bij de parlementaire behandeling van Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (Twm) is met name in de Eerste Kamer uitgebreid gesproken over de betrokkenheid van het parlement bij een eventuele verlenging van de wet. In de afgelopen maanden is het gesprek met de regering hierover verder voortgezet. Met de nu voorgestelde wetswijziging wordt de betrokkenheid van de Eerste Kamer bij de verlenging van de Twm verder versterkt.

Overeenkomstig de door de Eerste Kamer uitgesproken voorkeur in de aangenomen motie-De Boer c.s.⁶ wordt dit vormgegeven door in de Twm een vereiste op te nemen dat een koninklijk besluit tot verlenging is onderworpen aan goedkeuring bij wet. Beide Kamers krijgen zo bepalende zeggenschap over de verlenging van de Twm. Uitgaande van het politieke primaat van de Tweede Kamer hebben de leden van de SGP-fractie de motie-De Boer c.s. destijds niet gesteund. Echter, nu de crisis voortduurt en daarmee ook de inperking van grondrechtelijke vrijheden, achten zij het gepast en verdedigbaar dat de Eerste Kamer een sterkere rol krijgt bij besluitvorming over verlenging van de Twm. De nu voorgestelde wetswijziging is exact zó vormgegeven zoals een meerderheid van de Eerste Kamer dat graag voor zich ziet. Daarom staan de leden van de SGP-fractie welwillend ten opzichte van deze wetswijziging.

Over de inhoud van het wetsvoorstel hebben de leden van deze fractie nog een enkele vraag. Zij maken uit de memorie van toelichting op dat wanneer het goedkeuringsvoorstel wordt verworpen na het verstrijken van de termijn waarop het verlengingsbesluit ziet, dit zónder gevolgen blijft. Zij vragen of dit bij andere wetten op een vergelijkbare manier is geregeld. Zij menen dat als het verlengingsbesluit op een dergelijke manier wordt verworpen, dit juridisch geen gevolgen zal hebben, maar dat de politiek-bestuurlijke consequenties natuurlijk evident zijn. Zij vragen de regering hierop te reflecteren.

De leden van de SGP-fractie vragen hoe de regering wil omgaan met voorstellen vanuit de Tweede of de Eerste Kamer om een wijziging aan te brengen in het koninklijk besluit, bijvoorbeeld om enkele bepalingen te laten vervallen in plaats van te verlengen of andersom. Aangezien normaliter alleen de Tweede Kamer recht van amendement heeft op een wetsvoorstel en amendement op de goedkeuringswet niet mogelijk is, hoe

⁶ Kamerstukken I 2020/21, 35 526, AK.

is de regering dan van plan om te gaan met eventuele wijzigingsvoorstellen (per motie) vanuit de Eerste Kamer?

De leden van de commissies voor Justitie en Veiligheid (J&V), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning (BiZa/AZ) en Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO) zien de antwoorden van de regering met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag **uiterlijk maandagochtend 12 juli 2021, 11.00 uur**. Onder voorbehoud van tijdige ontvangst van de nota naar aanleiding van het verslag kan het wetsvoorstel op **maandagavond 12 juli en dinsdag 13 juli a.s.** plenair worden behandeld; ook het debat over de verlenging van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 wordt hierbij betrokken.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
De Boer

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
Adriaansens

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning,
Dittrich

De voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
Meijer

De griffier voor dit verslag,
Van Dooren